Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
RO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Thomas van der Hulst
t.van.der.hulst@nijmegen.nl
T 024 – 329 3365

Ons kenmerk
D200924243

Bijlage(n)
Notitie onderzoeken bomenbeleid

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 5 januari 2021
Betreft Aanbieding onderzoeken n.a.v. motie 'Niet bomen, maar planten'

Geachte leden van de raad

Voor de zomer van 2020 is door u het raadsinitiatiefvoorstel 'Niet bomen, maar planten' aangenomen. Onderdeel van dit initiatiefvoorstel is de opdracht om een drietal onderzoeken uit te voeren, waarvan de resultaten (bijlage 1) kunnen leiden tot input voor het te actualiseren bomenbeleid. Het gaat om de volgende drie onderzoeken:

1. De mogelijkheden voor de kapitalisatie van bomen op de begroting.
2. Het inrichten van een bomenfonds voor compensatie voor gekapte bomen.
3. Het instellen van een percentageregeling voor bomen in planexploitaties.

Wij hebben deze onderzoeken uitgevoerd en informeren u met deze brief over de resultaten en doen een aantal voorstellen voor het vervolg.

Onderzoek 1: De kapitalisatie van boomwaarden
Uit het onderzoek blijkt dat de verplichtingen die door het BBV worden gesteld, het niet toelaten om de baten van het bomenareaal op te nemen op de balans of in de begroting. Wat wel kan (en moet) worden opgenomen zijn de kosten voor investering in kapitaalgoederen: de aanplant van nieuwe bomen. Deze activering van de aanplant van nieuwe bomen (waarop vervolgens wordt afgeschreven) heeft niet het effect dat dit onderzoek beoogt te vinden. Daarin wordt gevraagd om een bredere waardering van de baten van het bomenbestand. Enkele baten (ecosysteemdiensten[1]) zijn kwantitatief eenduidig te berekenen via de systematiek ITree, maar het lastig om deze 'boomwaarden' op een betekenisvolle wijze te vertalen naar euro's in de begroting. Daarom raden we dat laatste dan ook af. De volgende vier boomwaarden zijn via ITree in beeld te brengen:

- Boomkroonoppervlakte in m^2 (schaduw)
- Afvang van fijnstof in kg

[1] Een ecosysteemdienst is een dienst die door een ecosysteem (boom) aan mensen en hun omgeving wordt geleverd.

- Vastlegging van CO2 in kg
- Opvang en infiltratie van hemelwater in m^3

Vooral het boomkroonoppervlakte geeft een goed inzicht in de werkelijke groei van de boomkronen, de toename van het aantal bomen in de stad en daarmee ook indirect de waarde van bomen voor de omgeving. Wij stellen daarom voor om het kroonoppervlakte als indicator mee te nemen in de begroting. De overige drie boomwaarden zijn in enige mate een resultante van het kroonoppervlakte. Daarom stellen wij voor die waarden in een periodieke monitoring van het geactualiseerde bomenbeleid mee te nemen.

Onderzoek 2: Bomencompensatiefonds
Er is onderzocht of het mogelijk is om een "fonds" in te richten voor het reserveren en uitgeven van middelen voor aanplant bomen/groen, ter compensatie van bomen en groen die verloren gaan bij ruimtelijke ontwikkelingen of projecten. Er zijn twee wijzen waarop dat kan: door het instellen van een reserve ofwel een voorziening.

Een reserve sluit het beste aan bij de invloed die de raad wil hebben op het groene kapitaal van de stad. Ook sluit het beter aan bij de planbaarheid van de vervangingscyclus van bomen en geeft het mogelijkheden voor ad hoc-maatregelen, zoals de verplaatsing van een monumentale boom. Deze reserve moet voor het belangrijkste deel gevuld worden met financiële compensatie voor bomen en groen die verloren gaan bij ruimtelijke projecten in openbaar gebied, zoals bij de realisatie van woonwijken en inbreidingen in de bebouwde omgeving. Ook is te overwegen om de reserve te vullen via compensatie voor verloren groene waarden bij bedrijfsmatige ontwikkelingen en/of particuliere bomen. Het doel is om met de verkregen compensatie, de verloren gegane groene waarden voor de stad te herstellen.

Voor projecten in de stad betekent dit dat we afspraken maken over de inpassing of compensatie van bomen en groen. We sturen aan op behoud en inpassing. Als dit niet wenselijk of mogelijk blijkt, willen we dat de groene waarde in de vorm van vierkante meters een-op-een wordt gecompenseerd in het plan. Is ook dat niet mogelijk dan laten we de boomwaarden financieel compenseren. Een denkrichting voor die compensatie is het vaststellen van een vast bedrag per vierkante meter.

Ons voorstel is om een reserve in te stellen voor het beheren en uitgeven van financiële compensatie voor bomen en groen. Het uitwerken en instellen van een reserve kan als nadere uitwerking van het bomenbeleid plaatsvinden. We komen daarvoor dan in separate besluitvorming op terug.

Onderzoek 3: Percentageregeling bomen
Uit het onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om voor bomen een percentageregeling voor de planexploitatie in te stellen, zoals dat in het verleden voor beeldende kunst het geval is geweest. Vorig jaar is besloten om voor nieuwbouw in Nijmegen-Noord de 'toolbox Natuurinclusief ontwikkelen en bouwen' verplicht te stellen. Het gebruik van deze toolbox kan als alternatief dienen voor een percentageregeling. Via de toolbox Natuurinclusief ontwikkelen en bouwen, schrijft de gemeente bij aanbestedingsprocedures, contracten en overeenkomsten voor hoeveel voorzieningen ten behoeve van beschermde diersoorten

moeten worden gerealiseerd. Groen en bomen zijn daardoor altijd een relevante afweging in ontwikkelingen. Ontwikkelaars krijgen bij bepaalde deelgebieden ook de mogelijkheid om een deel van de voorgeschreven voorzieningen uit te wisselen voor groenvoorzieningen aan of bij de woning. Deze maatregel kan er voor zorgen dat er dus (naast het eventueel al gecompenseerde groen) nog eens extra groen wordt aangelegd direct in de ontwikkeling.

Wij stellen voor om als uitwerking van het te actualiseren bomenbeleid te onderzoeken of en hoe een verbreding van de toolbox Natuurinclusief ontwikkelen en bouwen doelmatig ingezet kan worden voor vergroening van ontwikkelingen in de gehele stad. Ook willen we verkennen of groenere en klimaat adaptieve toepassingen in ontwikkelingen via deze toolbox te verzekeren zijn.

Vervolg
De uitkomsten van de onderzoeken en uw eventuele input nemen we mee in de actualisatie van het bomenbeleid. We verwachten dit in de eerste helft van 2021 aan u voor te kunnen leggen.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester